

**energiavirasto
energimyndigheten**

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:

15.12.2023

Dokumentet är daterat:

15.12.2023

The document is dated:

15.12.2023

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name:

Tarvo Siukola

Pvm / Datum / Date:

15.12.2023

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name:

Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date:

15.12.2023

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta.](#) >

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida.](#) >

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page](#) >

Fingrid Oyj
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Kantaverkonhaltijan siirtopalvelun ehtojen vahvistaminen

Asianosainen

Fingrid Oyj
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Vireilletulo

11.8.2023

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa Suomessa järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkonhaltija Fingrid Oyj:n Energiavirastolle toimittamaan "Kantaverkkopalveluehdot KVPE2024" -asiakirjaan sisältyvät siirtopalvelun ehdot. Vahvistetut ehdot ovat tämän päätöksen liitteenä.

Edellä mainittujen siirtopalvelun ehtojen lisäksi Energiavirasto on aiemmin vahvistanut seuraaviin asiakirjoihin sisältyvät siirtopalvelun ehdot:

- "Kantaverkkosopimus 2016";
- "Asiakkaan liittymispisteet sekä mittaus- ja laskutustiedot" ja
- "Reaaliaikaisen tiedonvaihdon sovellusohje", jotka on vahvistettu 30.11.2015 päätöksellä 1437/433/2015;
- "Loissähköön toimituksen ja loistehoreservin ylläpito", joka on vahvistettu 17.9.2019 päätöksellä 2062/433/2019 sekä
- "Kantaverkkopalveluhinnoittelu 2022", joka on vahvistettu 18.10.2022 päätöksellä 1181/040303/2022.

Kantaverkonhaltija Fingrid Oyj:n tulee tarjota kantaverkon siirtopalveluita kantaverkossa tällä päätöksellä vahvistetuilla siirtopalvelun ehdoin 1.1.2024 alkaen.

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Energiavirasto voi muuttaa tätä päätöstä valvontalain 13 §:n mukaisesti uudella päätöksellä, jonka käsittely on tullut vireille asianosaisen tai Energiaviraston omasta aloitteesta.

Selostus asiasta

Fingrid Oyj:n vahvistuspyyntö

Fingrid Oyj (jäljempänä Fingrid) on 11.8.2023 Energiavirastoon saapuneella sähköpostilla pyytänyt vahvistamaan käyttöön otettavaksi muutoksia kantaverkonhaltijan siirtopalvelun ehtoihin Kantaverkkopalveluehdot 2024 (KVPE 2024) -asiakirjan osalta. Kyseisten ehtojen on tarkoitus korvata tällä hetkellä käytössä olevat Kantaverkkopalveluehdot 2022 (KVPE 2022). Fingrid on sen jälkeen 27.9.2023 vielä päivittänyt vahvistettavaksi esitettyjä ehtoja.

Vahvistuspyynnön mukaisesti esitettyjen muutosten tarkoituksena on ollut päivittää ja selkeyttää ehtoja nykyisiä käytäntöjä vastaavaksi.

Energiavirasto järjesti vahvistuspäätöksestä sekä sen kohteena olevista ehdoista julkisen kuulemisen 25.10.2023 – 17.11.2023 välisenä aikana. Energiavirasto vastaanotti määräaikaan mennessä yhden lausunnon. Lausunnon perusteella Fingrid täsmensi ehtokohtaa 4.3. Sähköjärjestelmän hallinta.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö, oikeuskäytäntö, mietinnöt ja raportit

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 3 §:n mukaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

--

9) verkonhaltijalla elinkeinonharjoittajaa, jolla on hallinnassaan sähköverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa tässä verkossa.

Laki sähkö ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013, jäljempänä valvontalaki)

Valvontalain 10 §:n mukaan:

Energiaviraston tulee päätöksellään (vahvistuspäätös) vahvistaa verkonhaltijan, järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijan noudatettaviksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelua koskevat menetelmät ennen niiden käyttöönottamista:

--

3) verkonhaltijan siirtopalvelun ehdot;

--

Vahvistuspäätös, jossa määrätään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista menetelmistä, on voimassa kahden toisiaan seuraavan neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan. Jos verkonhaltija on aloittanut toimintansa muihin verkonhaltijoihin

sovellettavan valvontajakson ollessa kesken, on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu vahvistuspäätös kuitenkin voimassa kyseisen valvontajakson loppuun. Vahvistuspäätös, jossa määrätään 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista ehdoista, edellytyksistä ja tariffeista, on voimassa Energiaviraston määräämän enintään kahden vuoden pituisen ajan. Muut 1 momentissa tarkoitettut päätökset ovat voimassa toistaiseksi tai, jos erityistä syytä on, päätöksessä määrätyn määräajan.

Valvontalain 12 §:n mukaan:

Sähköverkonhaltijaan ja järjestelmävastaavaan kantaverkonhaltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään:

- 1) sähkömarkkina-asetuksissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä;
- 2) sähkökauppa-asetuksessa sekä sen nojalla annetuissa täytäntöönpanosäädöksissä ja delegoiduissa säädöksissä;

(3 kohta on kumottu L:lla 21.8.2020/633.)

- 4) kantaverkonhaltijaan kohdistuvassa lainvoimaisessa päätöksessä, joka on annettu yhteistyövirastoasetuksen 6 artiklan 10 kohdan nojalla.

Valvontalain 12 a §:n mukaan:

Energiaviraston tulee julkaista 10 ja 11 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten yhteydessä on julkaistava yksityiskohtaiset tiedot 10 §:ssä tarkoitettujen verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirto- ja jakelupalvelusta perittävien maksujen määrittämisestä koskevista menetelmistä ja kustannuksista.

Energiaviraston on ennen 10 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Jos vahvistuspäätöksen antamista edeltävästä julkisesta kuulemisesta on säädetty 2 §:ssä tarkoitettussa Euroopan unionin lainsäädännössä, sovelletaan julkisen kuulemisen järjestämiseen unionin lainsäädännössä säädettyä menettelyä.

Perustelut

Fingrid Oyj on sähkömarkkinalain 3 §:ssä tarkoitettu verkonhaltija, jolle Energiavirasto on antanut päätöksellään 19.1.2015 (dnro 831/410/2013) luvan harjoittaa sähköverkkotoimintaa kantaverkossa. Energiavirasto on määrännyt samalla päätöksellä Fingridin järjestelmävastaavaksi kantaverkonhaltijaksi Suomen sähköjärjestelmässä.

Valvontalain 10 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella Energiaviraston tulee päätöksellään (vahvistuspäätös) vahvistaa järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan

noudatettavaksi siirtopalvelun ehdot ennen niiden käyttöönottamista. Vahvistuspäätös on valvontalain 10 §:n 3 momentin pääsäännön mukaan voimassa tois-
taiseksi.

Energiavirasto on päätöksellään (dnro 1437/433/2015) vahvistanut 30.11.2015 kantaverkonhaltijan käyttöön kantaverkkosopimukseen, sen liitteisiin sekä sovel-
lusohjeisiin sisältyvät siirtopalvelun ehdot. Tämän jälkeen Energiavirasto on pää-
töksellään 2062/433/2019 vahvistanut Fingridin pyynnöstä muutoksia aiemmin
vahvistettuihin kantaverkkosopimuksen liitteisiin "Kantaverkkopalveluehdot
KVPE2020", "Palveluhinnoittelu" sekä "Loissähköön toimitus ja loistehoreservin yllä-
pidon sovellusohje". Edelleen tämän jälkeen Energiavirasto on päätöksellään
1181/040303/2022 vahvistanut muutoksia kantaverkkosopimuksen liitteisiin "Kan-
taverkkopalveluehdot KVPE 2022" sekä "Palveluhinnoittelu 2022", jotka ovat kor-
vanneet aiemmin vahvistetut "Kantaverkkopalveluehdot KVPE2020" sekä "Palvelu-
hinnoittelu" liitteet.

Nyt esitetyssä vahvistuspyynnössä Fingrid pyytää Energiavirastoa vahvistamaan
kantaverkkosopimuksen liitteen "Kantaverkkopalveluehdot KVPE 2022" päivitetyn
version "Kantaverkkopalveluehdot KVPE2024" sisältämät ehdot. Koska verkonhal-
tijalle ei voi olla yhtäaikaaisesti vahvistettuna kaksia toisistaan eriäviä ehtoja, nyt
vahvistettavaksi esitetyt ehdot korvaavat aiemmin vahvistetut "Kantaverkkopalve-
luehdot KVPE 2022" liitteen ehdot osana kantaverkonhaltijan siirtopalvelun ehtoja.

Vahvistuspyynnön mukaisessa ehtokokonaisuudessa on kyse valvontalain 10 §:n 1
momentin mukaisesti vahvistettavista kantaverkonhaltijan siirtopalvelun ehdoista,
joita koskee etukäteisen valvonnan periaate, joka perustuu sähkömarkkinadirektiiv-
in (EU) 2019/944 59 artiklan 7 kohdan vaatimukseen. Lain esitöiden (HE 20/2013
vp, valvontalain 10 §:n yksityiskohtaiset perustelut) mukaan etukäteinen toimivalta
merkitsee, ettei verkonhaltija saa ottaa käyttöön etukäteisen toimivallan piiriin
kuuluvien palveluiden ehtoja ennen kuin Energiavirasto on antanut niitä koskevan
vahvistuspäätöksen.

Valvontalain 12 §:n mukaan järjestelmävastaavaan kantaverkonhaltijaan kohdis-
tuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään säh-
kömarkkina- ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, sähkökauppa-asetuk-
sessa sekä sen nojalla annetuissa täytäntöönpanosäädöksissä ja delegoiduissa sää-
döksissä sekä kantaverkonhaltijaan kohdistuvassa lainvoimaisessa päätöksessä,
joka on annettu yhteistyövirastoasetuksen 6 artiklan 10 kohdan nojalla.

Energiavirasto on tutkinut Fingridin esittämien siirtopalvelun ehtojen lain mukai-
suuden. Energiavirasto toteaa, että Fingridin 27.9.2023 päivittämän "Kantaverkko-
palveluehdot KVPE 2024" liitteen sisältämät siirtopalvelun ehdot täyttävät valvon-
talain 12 §:ssä säädetyissä säädöksissä asetetut vaatimukset.

Valvontalain 12 a §:n mukaan Energiaviraston on ennen 10 §:ssä tarkoitettujen
vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistus-
päätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille
sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten
sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Energiavirasto on järjes-
tänyt lain edellyttämän julkisen kuulemisen 25.10.2023 – 17.11.2023 välisenä ai-
kana. Määräaikaan mennessä Energiavirasto vastaanotti yhden lausunnon OX2:lta.

Lausunnon perusteella Fingrid on täsmentänyt ehtokohtaa 4.3. Energiavirasto on keskustellut täydennetystä ehdosta lausunnonantajan kanssa ja todennut sen vaatimustenmukaiseksi.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki 3 §.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 10 §, 12 § ja 12 a §.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus on tämän päätöksen liitteenä. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Liitteet Valitusosoitus

Kantaverkkopalveluehdot KVPE2024

Jakelu Fingrid Oyj

Maksutta

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2120 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomiois-tuinmaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

**KANTAVERKKOPALVELUEHDOT
KVPE2024**

Sisällys

1	KANTAVERKKOPALVELUEHTOJEN SOVELTAMINEN.....	3
2	Kantaverkon kehittäminen	3
3	ASIAKKAAN KANTAVERKKOLIITYNNÄT	3
4	JÄRJESTELMÄVASTUU.....	4
4.1	Järjestelmävastuun sisältö	4
4.2	Asiakkaan sähköverkkoon liittyneet asiakkaat	4
4.3	Sähköjärjestelmän hallinta.....	4
4.4	Huoltotoimenpiteiden ja testausten raportointi	4
4.5	Markkinainformaatio	5
5	KANTAVERKKOPALVELUN LAATU, RAJOITUKSET JA KESKEYTYKSET	5
5.1	Jännitteen ja taajuuden vaihtelut sähkön siirrossa	5
5.2	Vika- ja häiriötilanteet	5
5.3	Kantaverkon huollot, korjaukset ja muutostyöt.....	6
5.4	Avoimen toimituksen päätyminen	6
5.5	Sopimusvelvoitteiden laiminlyönti	6
5.6	Sähkön käytön, tuotannon ja siirron rajoittaminen	7
6	LOISSÄHKÖ JA LOISTEHORESERVI	7
6.1	Loissähkön käyttö.....	7
6.2	Loistehoreservikapasiteetti ja sen ylläpito	7
7	MITTAUKSET JA SÄHKÖN TUOTANTOILMOITUKSET	8
7.1	Mittausten järjestäminen.....	8
7.2	Mittauksen sijainti muualla kuin liittymispisteessä.....	8
7.3	Mittausten laatuvaatimukset	8
7.4	Tilavaraus mittaukselle	8
7.5	Asiakkaan sähköverkkoa koskevat tuotantoilmoitukset.....	9
7.6	Asiakkaan sähköverkkoa koskevat nettosähkötehoilmoitukset	9
7.7	Asiakkaan sähköverkkoa koskevat kulutusilmoitukset	10
7.8	Asiakkaan sähköverkko muodostaa oman mittausalueen taseselvityksessä	10
8	MAKSUT JA NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN	10
8.1	Fingrid ilmoittaa Asiakkaalle sähkön siirron yksikköhinnat perusteluineen vähintään kolme kuukautta etukäteen. Netotus	10
8.2	Sähkövero ja siihen liittyvä vakuus	11
8.3	Arvonlisävero sekä muut välilliset verot ja maksut	11
8.4	Laskun oikaiseminen.....	12
9	MAKSUEHDOT.....	12
9.1	Maksuaika	12
9.2	Muistutukset	12
9.3	Viivästyskorko	12
9.4	Maksuvelvollisuuden laiminlyönti.....	12
10	MAKSUJEN JA EHTOJEN TARKISTUKSET	13
10.1	Viranomaisten toimenpiteet	13
10.2	Epäsuhteen poistaminen	13
11	VAHINGONKORVAUKSET.....	13
11.1	Yleiset edellytykset.....	13
11.2	Vahingonkorvaus Asiakkaalle.....	14
11.3	Vahingonkorvaus Asiakkaan asiakkaalle	14
11.4	Asiakkaan vahingonkorvausvelvollisuus	15
11.5	Muu vastuu.....	15
12	YLIVOIMAINEN ESTE.....	15

1 KANTAVERKKOPALVELUEHTOJEN SOVELTAMINEN

Näitä kantaverkkopalveluehtoja (KVPE2022) sovelletaan siirrettäessä sähköä kantaverkossa ja ne ovat kiinteä osa Asiakkaan ja Fingridin (Sopijapuolet ja kumpikin erikseen Sopijapuoli) välistä kantaverkkosopimusta (Sopimus).

Nämä kantaverkkopalveluehdot ovat voimassa toistaiseksi ja niitä päivitetään tarvittaessa olosuhteiden muuttuessa. Kantaverkkopalveluehdoissa viitatus ohjeet, tekniset ehdot ja Fingridin yhteystiedot on julkaistu Fingridin internetsivuilla.

2 KANTAVERKON KEHITTÄMINEN

Fingrid kehittää kantaverkkoa ja siirtoyhteyksiä muihin yhteen liitettyihin sähköverkkoihin ennakoitujen siirtotarpeiden perusteella noudattamalla eurooppalaisia sähköverkon mitoitusperiaatteita sekä suunnittelukäytäntöjä. Kantaverkon kehittämisvelvollisuus perustuu sähkömarkkinalakiin, Fingridin verkkolupaun ja Euroopan Unionin sähkömarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön.

Fingridin 400 kV kantaverkkoa kehitetään yhteisten eurooppalaisten mitoitusperiaatteiden mukaisesti ja Fingridin muuta sähköverkkoa ensisijaisesti kansallisten kriteerien pohjalta. Kantaverkon kehittämisen lähtökohtina ovat asiakkaiden tulevat tarpeet, käyttövarmuuden ylläpitäminen, sähkömarkkinoiden toimivuuden edistäminen, kustannustehokkuus ja verkon ikääntymisen hallinta.

Kantaverkon laajuus voi muuttua sähköverkon kehittämisen myötä. Fingrid nimeää kantaverkkoon kantaverkkomääritelmän mukaiset sähköverkon osat. Mikäli kantaverkkoon aiemmin kuulunut sähköverkon osa ei nimeämistilanteessa täytä kantaverkon kriteerejä, Fingrid voi myydä kyseessä olevan johdon tai sisällyttää sen omaan suurjännitteiseen jakeluverkkoonsa. Fingrid toimittaa Asiakkaalle mahdollisimman aikaisin tiedot Asiakasta koskevista merkittävistä kantaverkon muutoksista. Vastaavasti Fingrid voi ostaa kantaverkon kannalta tarpeelliset kantaverkkokriteerit täyttävät verkon osat ja sisällyttää sen osaksi kantaverkkoa.

Suomen kantaverkon kehittämisen kymmenvuotissuunnitelma julkaistaan kahden vuoden välein. Kantaverkon kehittämissuunnitelmaa käytetään pohjana koko Euroopan laajuisessa sähköverkkosuunnitelmassa Suomen osalta. Kantaverkon kehittämissuunnitelman laatimista varten Asiakas toimittaa Fingridin pyynnöstä suunnitelmansa suurjännitteisen sähköverkon kehittämisestä sekä sähköön kulutus- ja tuotantoennusteet liittymispisteidensä osalta.. Fingrid sitoutuu säilyttämään luottamukselliset tiedot huolellisesti sekä noudattamaan sähkömarkkinalain 76§:ssä säädettyä salassapitovelvoitetta.

3 ASIAKKAAN KANTAVERKKOLIITYNNÄT

Asiakkaan kantaverkkoliitynnät suunnitellaan yhteistyössä Asiakkaan kanssa. Uusista kantaverkkoliitynnöistä sovitaan liittymissopimuksella, jossa on määritelty liityntää koskevat sopijapuolten väliset oikeudet, vastuut ja velvoitteet sekä omistusrajat.

Liittymissopimukseen kuuluvissa Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE) on määritelty sähköverkkoon liitettävien sähkölaitteistojen yleiset tekniset vaatimukset. Lisäksi sähköverkkoon liitetyn voimalaitoksen tulee täyttää voimalaitosten järjestelmätekniiset vaatimukset (VJV) sekä sähköverkkoon liitetyn sähkölaitteiston tai jakeluverkon tulee täyttää kulutuksen järjestelmätekniiset vaatimukset (KJV). Nämä ehdot ja vaatimukset koskevat myös Asiakkaan sähköverkkoon liittyneitä sähkölaitteistoja ja voimalaitoksia niiltä osin kuin vaatimuksissa on erikseen määrätty.

Mikäli kantaverkkoa joudutaan vahvistamaan Asiakkaan uusiin tai olemassa oleviin liittymispisteisiin suoraan tai välillisesti liittyvän sähköön tuonnin tai viennin,

poikkeuksellisen suuren sähkön tuotannon tai kulutuksen kasvun tai muun syyn vuoksi, kustannusten korvaamisesta sovitaan erikseen Sopijapuolten kesken.

4 JÄRJESTELMÄVASTUU

4.1 Järjestelmävastuun sisältö

Fingrid vastaa järjestelmävastaavana sähkömarkkinalain ja järjestelmävastuuasetuksen mukaisesti Suomen sähköjärjestelmästä.

4.2 Asiakkaan sähköverkkoon liittyneet asiakkaat

Asiakas on velvollinen huolehtimaan sähköverkkoonsa suoraan tai välillisesti liittyvien asiakkaiden kanssa siitä, että näiden sähköverkot ja niihin liittyvät sähkölaitteistot täyttävät yleiset liittymisehdot (YLE), ja että nämä asiakkaat noudattavat Fingridin järjestelmävastaavana kantaverkonhaltijana antamia ehtoja ja ohjeita, muita Sopimuksessa edellytetyjä ehtoja ja ohjeita sekä mahdollisia muita säädösten nojalla annettuja ohjeita.

4.3 Sähköjärjestelmän hallinta

Fingrid ylläpitää ja käyttää hallitsemaansa kantaverkkoa ja hallitsemiaan siirtoyhteyksiä toisiin sähköverkkoihin noudattamalla muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa sovittuja periaatteita ja sähkömarkkinaviranomaisen myöntämän verkkoluvan ehtoja.

Sähköjärjestelmän tilaa valvotaan Fingridin käytönvalvontajärjestelmällä, jossa on tietoja sähköjärjestelmään liittyneistä sähkölaitteistoista siltä osin kuin se on tarpeellista järjestelmävastuun edellyttämän käyttövarmuuden ylläpitämiseksi. Tiedonvaihto on toteutettava ja ylläpidettävä Fingridin Reaaliaikaisen tiedonvaihdon sovellusohjeen mukaisesti. Reaaliaikaisten ietöjen tulee olla Fingridin käytettävissä ennen uuden liittymän käytön aloittamista.

Asiakkaan on toimitettava Fingridille sähköjärjestelmän käyttötoiminnassa tarvittavat yhteystietonsa. Käytöstä vastaavalla toimijalla tulee olla ajantasainen tieto Asiakkaan sähkölaitteiston tilasta sekä kyvykkyys ja valtuudet tehdä tarvittavat käyttö- ja ohjaustoimenpiteet Asiakkaan sähkölaitteistossa Fingridin Kantaverkkokeskuksen pyynnöstä. Näitä käyttö- ja ohjaustoimenpiteitä ovat esimerkiksi sähkölaitteiston päto- tai loistehon muuttaminen, jännite- tai pätoitehosäädön tilamuutos, tai laitteiston irrottaminen sähköverkosta. Yksityiskohtaiset vaatimukset määräytyvät voimassa olevien kantaverkko- ja liittymissopimusehtojen mukaan (YLE, VJV, SJV, KJV). Käytöstä vastaavan toimijan tulee olla tavoitettavissa 24 tuntia vuorokaudessa ympäri vuoden. Yhteystietojen muuttuessa on niistä tiedotettava välittömästi Fingridille.

Asiakkaan tulee huomioida muun muassa Sähköverkon hätätilaa ja käytönpalautusta koskevan verkkosäännön (KOMMISSION ASETUS (EU) 2017/2196) mukaiset veloitteet sekä toteuttaa Asiakkaaseen soveltuvat veloitteet ja toimenpiteet verkkosäännön sekä Fingridin antaman ohjeistuksen mukaisesti.

4.4 Huoltotoimenpiteiden ja testausten raportointi

Asiakas raportoi Fingridille vähintään viiden vuoden välein Fingridin sähköisissä palveluissa Asiakkaan kantaverkkoon ilman suojalaitteita liittyvän 110 kV verkon huoltotoimenpiteistä mukaan lukien johtoalueella ja sen läheisyydessä kasvavan puuston käsittelystä.

Asiakkaan raportoi Fingridin yleisten liittymisehtojen ja järjestelmätekniisten vaatimusten mukaisten toiminnallisuuksien testausten, kuten etäohjauskyvykkyyden, toteutuksesta ja tuloksista Fingridin antaman ohjeistuksen mukaisesti.

4.5 Markkinainformaatio

Fingrid julkaisee sähkömarkkinainformaatiota lakisääteisten velvoitteiden ja Sähkömarkkinatiedon julkaisuun liittyvän asetuksen sovellusohjeen mukaisesti. Asiakkaan tulee noudattaa itse sekä huolehtia siitä, että Asiakkaan sähköverkkoon liittyneet kolmannet osapuolet täyttävät markkinainformaation julkaisemiseen liittyvät lakisääteiset velvoitteet.

5 KANTAVERKKOPALVELUN LAATU, RAJOITUKSET JA KESKEYTYKSET

5.1 Jännitteen ja taajuuden vaihtelut sähköön siirrossa

Fingridin ylläpitämä sähkön laaturaportti määrittelee kantaverkon sähkön laatutekijät. Asiakkaan tulee varautua 110 kV liittymispisteen sähkönlaadun vaihteluihin ja mitoittaa sähkölaitteistonsa siten, että ne kestävät raportissa kuvatut jännitteen ja taajuuden vaihtelut. Lisäksi Asiakas on velvollinen noudattamaan liittymispisteissään raportissa asetettuja rajoja käyttötaajuutta suurempitaajuisten virtojen syöttämiselle kantaverkkoon. Jos Asiakas tarvitsee keskeytyksetöntä sähköä tai yleistä parempaa sähkön laatua, Asiakkaan tulee varmistaa tämä omilla järjestelmillään.

5.2 Vika- ja häiriötilanteet

Fingrid huolehtii koko sähköjärjestelmää koskevien vakavien häiriöiden selvittämisestä ja järjestelmän palauttamisesta normaalitilaan. Sopijapuolet noudattavat Fingridin Sähköjärjestelmän vakavien häiriöiden selvittämisen yleisohjeen periaatteita. Yhteistoiminnan kehittämiseksi Asiakas toimittaa voimassa olevan kantaverkon suurhäiriötä koskevan oman ohjeensa Fingridille sähköisesti

Sopijapuolet ilmoittavat toisilleen mahdollisimman pian vioista ja häiriöistä, joilla on vaikutusta kantaverkon käyttöön ja käynnistävät häiriöpaikan erottamis- ja turvaamistoimenpiteet välittömästi häiriön ilmaannuttua.

Sopijapuolilla on oikeus irrottaa sähkölaitteistonsa sähköverkosta henkilövahinkojen välttämiseksi ilman ennakkovaroitusta sähköverkon vika- ja häiriötapauksissa.

Mikäli sähköjärjestelmässä tai sähköverkkoon liitetyssä sähkölaitteistossa havaitaan sähköjärjestelmän käyttöä haittaavia vikoja tai puutteita ja niiden poistaminen viivästyy olennaisesti, Fingridillä on oikeus rajoittaa Asiakkaan kantaverkkopalvelua tai keskeyttää se kokonaan.

Fingridin erikseen pyytäessä Asiakkaan tai Asiakkaan velvoittaman tahon on ilmoitettava Fingridin Kantaverkkokeskukseen Asiakkaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyneiden voimalaitosten ja kulutuskohteiden häiriöistä ja niiden arvioidusta kestosta.

Mikäli sähköverkon taajuus laskee, automaattinen alitaajuussuojaus kytkee irti sähkönkulutusta sähköjärjestelmän suurhäiriön välttämiseksi sähköverkon hätätilaa ja käytönpalautusta koskevan verkkosäännön (KOMMISSION ASETUS (EU) 2017/2196) mukaisesti. Asiakkaan on toteutettava kuormien irtikytkentä ja seuranta Fingridin laatiman varautumissuunnitelmaan kuuluvan dokumentin *Automaattisten ali- ja ylitaajuus-suojausjärjestelmien toteutus Suomessa* mukaisesti.

5.3 Kantaverkon huollot, korjaukset ja muutostyöt

Sopijapuolet suunnittelevat yhteistyössä siirtokeskeytyksiin liittyvät järjestelyt ja huolehtivat toimenpiteiden toteutuksesta. Tavoitteena on, että siirtokeskeytyksistä aiheutuu sopijapuolille mahdollisimman vähän haittaa. Sopijapuolet toimittavat toisilleen siirtokeskeytysten suunnittelun ja kytkennänjohtajien yhteystiedot. Kumpikin sopijapuoli vastaa omista siirtokeskeytyskustannuksistaan.

Fingrid laatii ja ylläpitää kantaverkon siirtokeskeytyssuunnitelmaa. Siirtokeskeytyssuunnitelmaan kootaan kantaverkkoon kohdistuvat ja kantaverkon käyttöön vaikuttavat siirtokeskeytykset. Fingrid toimittaa Asiakasta koskevat siirtokeskeytyssuunnitelmat Asiakkaalle kuluvan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Sopijapuolet ilmoittavat toisilleen kantaverkon käyttöön vaikuttavat nimellisiä jännitteeltään vähintään 110 kV sähköverkkonsa alustavat siirtokeskeytystarpeet ja poikkeukselliset käyttötilanteet vuosittain marraskuun loppuun mennessä seuraavan kalenterivuoden osalta. Sopijapuolet ilmoittavat toisilleen välittömästi tiedossaan olevista siirtokeskeytysmuutoksista ja poikkeuksellisista käyttötilanteista.

Asiakas ilmoittaa tai velvoittaa sähköntuottajan ilmoittamaan Fingridille sähköverkkoonsa suoraan tai välillisesti liittyneiden yli 10 MW voimalaitosten huoltoajankohdat. Fingridillä on oikeus saada erikseen pyydettyä myös tätä pienempien voimalaitosyksikköjen tiedot. Huoltoajankohdat ilmoitetaan vuosittain marraskuun loppuun mennessä seuraavan kalenterivuoden osalta. Asiakas ilmoittaa välittömästi mahdollisista muutoksista ilmoittamiinsa huoltoajankohtiin. Eriksään pyydettyä Asiakkaan on ilmoitettava sähköverkkoonsa suoraan tai välillisesti liittyneiden voimalaitosten tuotantosuunnitelmat Fingridille.

Fingridillä on oikeus rajoittaa tai keskeyttää kantaverkkopalvelu sähköverkkonsa huollon, korjauksen, muutostyön, tarkastuksen, testauksen tai muiden vastaavien toimenpiteiden vuoksi. Näissä tapauksissa Fingrid ottaa huomioon Asiakkaan tarpeet keskeytyksen ajankohtaa määritettäessä ja pyrkii mahdollisuuksien mukaan järjestämään kantaverkkopalvelun korvaavilla yhteyksillä.

Edellä mainittujen aikataulujen lisäksi eurooppalainen lainsäädäntö ja verkkosäännöt voivat vaikuttaa joidenkin siirtokeskeytysten suunnitteluun. Mikäli lainsäädäntö tai verkkosäännöt edellyttävät edellä määritellystä poikkeavaa suunnittelua, tällöin noudatetaan lainsäädäntöä tai verkkosääntöjä.

5.4 Avoimen toimituksen päättymisen

Asiakkaalla tulee olla avoin sähköntoimittaja. Asiakkaan avoimen toimittajan vaihtumisesta tai uudesta toimittajasta on ilmoitettava vähintään neljätoista (14) päivää ennen avoimen toimittajan sopimuksen päättymistä. Jos Asiakkaan avoin toimitussopimus päättyy ja Fingridille ei ole ilmoitettu uudesta avoimesta toimittajasta neljätoista (14) päivää ennen avoimen toimituksen päättymistä, Fingridillä on oikeus keskeyttää Asiakkaan kantaverkkopalvelu välittömästi. Mikäli avoimen sähköntoimittajan puuttumisesta aiheutuu Fingridille kustannuksia, Asiakkaalla on velvollisuus korvata Fingridille kyseiset kustannukset.

5.5 Sopimusvelvoitteiden laiminlyönti

Fingridillä on oikeus keskeyttää Asiakkaan sähkön siirto, jos Asiakas olennaisesti laiminlyö maksuvelvoitteensa Fingridille tai on muuten olennaisesti laiminlyönyt kantaverkkosopimukseen perustuvat velvollisuudet.

5.6 Sähkön käytön, tuotannon ja siirron rajoittaminen

Fingridillä on oikeus järjestelmävastaavana sähköjärjestelmän toimivuuden ollessa uhattuna rajoittaa Asiakkaiden suoraa tai välillistä sähkön käyttöä, sähkön tuotantoa, sähkön tuontia tai sähkön vientiä ottamalla huomioon yhteiskunnan yleiset elintärkeät toiminnot, mahdolliset viranomais määräykset, voimassa olevat sähköpulan hallintaa ja vakavien häiriöiden selvittämistä koskevat suunnitelmat ja velvoitteet sekä vallitsevat olosuhteet.

Sähköpulan uhatessa noudatetaan Fingridin ylläpitämää *Sähköpulan tilanteiden hallinta –ohjetta sidosryhmille*. Ohjeistuksen kehittämiseksi ja yhteensovittamiseksi Asiakas toimittaa voimassa olevan tehonrajoitussuunnitelmansa sähköisesti Fingridille.

Sähkön ylituotantotilanteessa sähköjärjestelmän käyttövarmuuden ollessa uhattuna Fingrid voi rajoittaa Asiakkaan sekä Asiakkaan verkkoon liittyntä sähkön tuotantoa. Sähkön ylituotantotilanteessa noudatetaan *Sähkön ylituotantotilanteiden hallinta - ohjetta sidosryhmille*.

6 LOISSÄHKÖ JA LOISTEHORESERVI

6.1 Loissähkön käyttö

Fingrid toimittaa ja vastaanottaa loissähköä ilman erillistä korvausta tunneittain liittymispistekohtaisesti määritetyn loissähkökkunan mukaisesti. Loissähkön toimituksessa ja laskutuksessa noudatetaan Loissähkön toimituksen ja loistehoreservin ylläpidon sovellusohjetta. Fingridin loissähkön toimitusvelvoitteet ovat voimassa kantaverkon normaalin käyttötilanteen aikana.

Asiakkaan loissähkön oton ja annon tuntikeskitehoa seurataan liittymispisteittäin. Mikäli liittymispistekohtainen loissähkön käyttö ylittyy, Fingridillä on oikeus laskuttaa ylityksen aiheuttanutta liittymispisteen haltijaa liitteen 2 kantaverkkopalveluhinnoittelun mukaisesti.

Fingrid raportoi Asiakkaalle liittymispistekohtaisesti loissähkön käytöstä Fingridin sähköisissä palveluissa.

6.2 Loistehoreservikapasiteetti ja sen ylläpito

Voimalaitosten, joiden mitoitusteho on yli 10 MW tai joiden liittymispisteen jännitetaso on yli 110 kV on tuettava loistehoreservein sähköjärjestelmän jännitettä voimalaitosten ja sähköverkon vika- ja häiriötilanteissa sekä erikseen sovittaessa lyhytaikaisesti voimalaitosten sekä sähköverkon korjaus- ja huoltotilanteissa. Voimalaitosten, joiden mitoitusteho on yli 10 MW tai joiden liittymispisteen jännitetaso on yli 110 kV, loistehon tuotantokyvyn tulee vastata Fingridin antamia jännitteen ja loistehon ohjearvoja.

Nimellisjännitteeltään 400 kV kantaverkkoon liitetyn voimalaitoksen loissähkön tuotanto- ja sisäänottokyky tulee voimalaitoksen verkossa ollessa varata loistehoreserviksi kokonaan lukuun ottamatta muuntajien sekä voimalaitoksen omakäytön kuluttamaa loissähköä.

Nimellisjännitteeltään 220 kV tai 110 kV sähköverkkoon liittyneissä tai kooltaan yli 10 MW voimalaitoksissa tulee voimalaitoksen verkossa ollessa varata kantaverkon loistehoreserviksi puolet sen loissähkön tuotantokyvystä sekä sisäänottokyvystä voimalaitoksen liittymispisteessä. Asiakas velvoittaa myös sähköverkkoonsa mahdollisesti liittyneen kolmannen osapuolen noudattamaan voimalaitoksen loistehoreservin ylläpitovelvoitetta.

Loistehoreservikapasiteetti ja sen ylläpito on velvoitepohjainen ja perustuu voimassa oleviin voimalaitosten järjestelmäteknisiin vaatimuksiin (VJV). Loistehoreservikapasiteetin ylläpidosta ja loistehoreservin tuottamisesta ei siten makseta korvausta.

7 MITTAUKSET JA SÄHKÖN TUOTANTOILMOITUKSET

7.1 Mittausten järjestäminen

Fingrid vastaa liittymispisteen kautta siirtyvän sähköenergian mittaamisesta, tarvittavien mittausten järjestämisestä sekä mittausten ylläpidosta. Mittaus voi sijaita liittymispisteessä tai myös muualla Asiakkaan tai Fingridin verkossa, mikäli mittausta ei voida kohtuudella järjestää suoraan liittymispisteessä.

Asiakas ilmoittaa Fingridille viipymättä sellaisista verkon tai voimalaitoksen rakennushankkeista, kytkentämuutoksista tai vioista, jotka edellyttävät mittausmuutosta, mittauslukemien korjaamista tai laskennallisten mittauslukemien muodostamista.

7.2 Mittauksen sijainti muualla kuin liittymispisteessä

Mikäli mittaus on Asiakkaan sähköverkossa, liittymispisteen ja mittauspaikan väliset tuntikohtaiset siirto- ja muuntohäviöt sisältyvät Fingridin sähkötaseeseen. Mikäli mittaus on Fingridin sähköverkossa muualla kuin Asiakkaan liittymispisteessä, häviöt sisältyvät Asiakkaan sähkötaseeseen.

Fingrid laskee liittymispisteen ja mittauspaikan väliset tuntikohtaiset häviöt johto- ja muuntajavakioiden sekä mitattujen tuntienergioiden avulla ja laskuttaa tai hyvittää mittauksen sijainnin perusteella Asiakasta laskennallisten tuntikohtaisten häviösähkömäärien mukaisesti kaksi kertaa vuodessa. Häviöitä ei laskuteta tai hyvitetä, mikäli korvattava määrä on alle sata (100) euroa.

Asiakas vastaa annettujen muuntajatietojen oikeellisuudesta ja tietojen päivittämisestä. Mikäli ilmoitetuissa muuntajatiedossa on merkittäviä virheitä, Sopijapuolet sopivat pidemmän aikajakson takautuvasta korjauksesta, kuitenkin enintään kuluvan vuoden alusta lukien.

Häviöenergian hintana käytetään vuorokausimarkkinoiden Suomen tarjousalueen tuntihintaa. Jos edellä mainitun tuntihinnan määrittäminen lopetetaan, häviöenergian hintana käytetään Suomen tarjousalueen tuntihintaa. Sopijapuolet sopivat erikseen häviöenergian hinnan uuden määrittämisperusteen käyttöönotosta.

7.3 Mittausten laatuvaatimukset

Mittalaitteistoissa ja niiden asennuksessa sovelletaan sähkökaupan mittauksissa yleisesti noudatettavaa kulloinkin voimassa olevaa julkista sähkökaupan tiedonvaihdon menettelyohjetta.

Sopijapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan toisilleen viivytyksettä mittalaitteissa havaitsemistaan vioista ja muista asianomaisten standardien salliman arvon ylittävistä mittausvirheistä sekä ryhtymään välittömästi toimenpiteisiin havaittujen vikojen ja virheiden poistamiseksi.

7.4 Tilavaraus mittaukselle

Mikäli mittalaitteet sijaitsevat muualla kuin Fingridin tiloissa, Asiakas varaa omilta tai sähköverkkoonsa liittyneiltä kolmannen osapuolen sähköasemilta riittävät tilat mittalaitteille liittymispisteessä siirtyvän sähköenergian mittausta varten ja järjestää mittamuuntajat johdotuksineen ja tarvittavine liityntöineen sekä varmennetun

apusähkösyötön. Asiakkaan on järjestettävä Fingridin tai tämän palvelutoimittajan edustajalle veloituksetta pääsy sähköasemalle.

7.5 Asiakkaan sähköverkkoa koskevat tuotantoilmoitukset

Asiakas toimittaa Fingridille voimalaitostensa ja sähköverkkoonsa tai sähköverkkonsa kautta liittyneiden voimalaitosten edellisen vuorokauden nettotuotantotiedot 15 minuutin mittaisina aikasarjoina käyttövuorokautta seuraavana arkipäivänä.

Fingrid voi käyttää taseselvitykseen toimitettuja voimalaitosten sähkön tuotantotietoja kantaverkkolaskutuksen tarkistamiseen ja korjaamiseen. Asiakkaan tuotantoilmoitukset on lähetettävä sähkökaupan tiedonvaihdon menettelyohjeissa määritellyllä tavalla. Voimalaitosten tuotantotietojen tulee olla hyväksyttävästi vahvistettuna viimeistään kolmantena arkipäivänä laskutusjakson päättymisestä.

Kantaverkkolaskutuksessa ei oteta huomioon nimellisteholtaan alle 1 MW generaattoreita tai voimalaitoksia, jotka eivät ole mukana valtakunnallisessa taseselvityksessä.

Voimalaitoksen nettotuotanto määritetään vähentämällä bruttotuotannosta kauppa- ja teollisuusministeriön 11. huhtikuuta 2003 antaman asetuksen nro 309, tai sitä korvaavan, mukainen mitattu omakäyttöenergia. Asiakas toimittaa Fingridin pyynnöstä nettotuotannon määräyksessä käytetyt omakäyttöenergian mittaus- ja laskentaperusteet.

Asiakas toimittaa pyydettyä Fingridille edellistä vuotta koskevat tiedot omien sekä sähköverkkoonsa suoraan tai välillisesti liittyneiden sähköverovelvollisten valmisteverolain perusteella tekemien ilmoitusten mukaisista voimalaitoskohtaisista sähköntuotannon ja omakäyttöenergian kokonaismääristä. Asiakas vastaa annettujen voimalaitostietojen oikeellisuudesta ja tietojen päivittämisestä.

Tuotantoilmoitusten oikaisut tehdään takautuvasti enintään kolmen (3) vuoden ajalta. Oikaisua ei tehdä, mikäli korvattava määrä on alle sata (100) euroa.

7.6 Asiakkaan sähköverkkoa koskevat nettosähkötehoilmoitukset

Asiakas ilmoittaa ja ylläpitää Fingridille voimalaitostensa ja sähköverkkoonsa tai sähköverkkonsa kautta liittyneiden voimalaitosten nettosähkötehot Fingridin sähköisissä palveluissa.

Nettosähköteholla tarkoitetaan tuotantomahdollisuuksien ylärajaa eli suurinta nettosähkötehoa, jonka voimalaitos voi tuottaa vähintään yhden tunnin ajan normaalissa käyttötilanteessa. Voimalaitoksen nettosähköteho määritetään vähentämällä bruttotehosta kauppa- ja teollisuusministeriön 11. huhtikuuta 2003 antaman asetuksen nro 309 tai sitä korvaavan mukainen omakäyttöteho (tuntimitattu omakäyttöenergia). Asiakas toimittaa Fingridin pyynnöstä nettotuotannon määräyksessä käytetyt omakäyttöenergian mittaus- ja laskentaperusteet. Nettosähkötehon määrittämisessä otetaan huomioon myös voimalaitoksen koneistot ja laitteet, kuten kattila ja teollisuuslaitosten yhteydessä tuotantoprosessi.

Jos Asiakkaan voimalaitosten tai sähköverkkoonsa tai sähköverkkonsa kautta liittyvien voimalaitosten nettosähkötehoihin tulee muutoksia, uusi voimalaitos otetaan käyttöön tai olemassa oleva voimalaitos poistuu, liite 3 päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta. Tarkistetut arvot tulevat voimaan tarkistushetkeä seuraavan kalenterikuukauden alusta.

7.7 Asiakkaan sähköverkkoa koskevat kulutusilmoitukset

Sähköverkon ja siirtokeskeytysten suunnittelua varten Asiakas toimittaa Fingridille pyydettyä 110 kV verkkoonsa tai verkkonsa kautta liittyneiden asiakkaiden 110 kV verkkoon liittyvät kulutusmittaukset sekä muut rajapistemittaukset tuntisarjoina sähkökaupan tiedonvaihdon menettelyohjeissa määritellyllä tavalla.

7.8 Asiakkaan sähköverkko muodostaa oman mittausalueen taseselvityksessä

Liittymispisteen takainen Asiakkaan sähköverkko muodostaa kantaverkosta erillisen mittausalueen taseselvityksessä.

Asiakas on velvollinen huolehtimaan mittausalueen ylläpitäjän tehtävien järjestämisestä mukaan lukien mittausalueen taseselvitys sekä siihen liittyvän tiedonvaihdon järjestäminen.

Asiakas voi valtuuttaa kolmannen tahon huolehtimaan edellä mainituista mittausalueen ylläpitäjän tehtävistä. Mittausalueen ylläpitäjällä tulee olla valmiudet taseselvityksen ja siihen liittyvän tiedonvaihdon hoitamiseen sähkötoimitusten selvityksestä ja mittauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Mikäli mittausalueen ylläpitäjänä toimii muu taho kuin luvanvaraista sähköverkko-toimintaa harjoittava verkonhaltija tai tasevastaava, mittausalueen ylläpitäjän tehtävistä ja vastuista taseselvityksessä sovitaan erillisellä Fingridin kanssa tehtävällä sopimuksella.

Taseselvityksen sulkeutumisen jälkeen Fingridin ja Asiakkaan taseselvityksen vastaverkkojen väliset virheet korjataan rahallisesti tasepoikkeaman hinnalla.

8 MAKSUT JA NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN

Asiakas maksaa sähkön siirrosta kantaverkossa Sopimuksen mukaiset maksut kuukausittain Fingridin lähettämän laskun mukaisesti. Asiakkaan maksujen perusteena käytettävät mittaukset on esitetty Sopimuksen liitteessä 3.

8.1 Fingrid ilmoittaa Asiakkaalle sähkön siirron yksikköhinnat perusteluineen vähintään kolme kuukautta etukäteen. Netotus

Mikäli Asiakkaalla on useita liittymispisteitä samassa kytkinlaitoksessa, kantaverkosta ottomaksun ja kantaverkkoonantomaksun perusteena oleva energiamäärä on näiden liittymispisteiden mitattujen pätö- ja loistehoenergiamäärien nettosumma.

Eri asiakkaiden samaan kytkinlaitokseen liittyvien liittymispisteiden mitatut energiamäärät voidaan laskea vastaavasti yhteen. Menettelyn edellytyksenä on, että laskentatavasta tehdään erillinen Fingridin sopimusmallin mukainen netotussopimus asiakkaiden ja Fingridin kesken. Netotussopimuksessa määritellään, mitkä mittaukset lasketaan yhteen sekä nimetään yksi vastuussa olevan asiakas, jolle hyvitys kohdistetaan. Edellä mainittu vastuussa oleva asiakas tekee jaon netotussopijapuolten kesken. Jakoperustetta sovelletaan seuraavan kuukauden alusta netotussopimuksen allekirjoituksesta lukien. Loistehon tuntikeskitehojen ja energioiden netottaminen hyväksytään vastaavalla tavalla.

Mikäli Asiakkaan sähköverkon käyttövarmuus edellyttää rengaskäyttöä ja se on kytkeytyneenä kantaverkon rinnalle, liittymispisteiden tuntikohtaiset energiamäärät voidaan laskea vastaavasti yhteen. Menettelyn edellytyksenä on, että laskentatavasta tehdään erillinen Fingridin sopimusmallin mukainen netotussopimus Asiakkaan ja Fingridin kesken ja, että netotettava sähköenergia voidaan määrittää mittauksin

yksiselitteisesti kaikissa käyttötilanteissa. Loistehon tuntikeskityshojen ja energioiden netottaminen hyväksytään vastaavalla tavalla.

Netotusta ei sovelleta kyseiseen kytkinlaitokseen vaikuttavissa kantaverkon vika-, huolto- ja muutostilanteissa.

8.2 Sähkövero ja siihen liittyvä vakuus

Sähkövero muodostuu energiaverosta ja huoltovarmuusmaksusta ja mahdollisista muista lakisääteisistä maksuista. Fingrid perii verkonhaltijan ominaisuudessa sähköveron asiakkailta, jotka ovat sähköverovelvollisia ja jotka eivät ole sähköverkkoluvallisia tai rekisteröityneet sähköntuottajiksi.

Fingrid on vastuussa Fingridin sähköverkkoon liitettyjen sähköverovelvollisten asiakkaiden sähköveron maksamisesta. Tämän kantaverkkotoimintaan kuulumattoman maksuvastuun vakuudeksi sähköverovelvollisilta asiakkailta vaaditaan vakuus, joka voi olla Fingridin julkaiseman mallin mukainen pankkitakaus tai ennakkomaksusuoritus. Vakuuden on katettava Asiakkaan arvioidun kolmen (3) kuukauden sähköveron määrän arvonlisäveroineen. Pankkitakauksen myöntäjän tulee olla Fingridin hyväksymä pankki.

Asiakkaan tulee toimittaa Fingridille vakuus tämän sopimuksen voimaantulo hetkeen mennessä. Asiakas vastaa kaikista vakuuteen liittyvistä maksuista ja kuluista. Fingridillä on oikeus käyttää vakuutta Asiakkaalta erääntyneiden saataviensa, kertyneiden viivästyskorkojen ja kohtuullisten perimiskulujen kattamiseksi. Fingridillä on oikeus käyttää vakuutta, vaikka Asiakas riitauttaisi vakuuden käyttämisen. Jos Fingrid käyttää pankkitakuuden tai ennakkomaksun tai osan siitä saataviensa kattamiseksi, Fingridillä on oikeus vaatia Asiakasta täydentämään vakuutta alkuperäistä vastaavan summan määräiseksi, jos sopimussuhde edelleen jatkuu.

Pankkitakuun on oltava voimassa toistaiseksi. Takuunantaja voi irtisanoa pankkitakauksen kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla ilmoitettuaan siitä kirjallisesti. Mikäli pankki irtisanoa voimassa olevan pankkitakuun, Asiakkaan tulee toimittaa Fingridin julkaiseman mallin mukainen uusi pankkitakaus viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen irtisanotun pankkitakauksen päättymistä. Korvaavan pankkitakauksen tulee olla voimassa ennen irtisanotun pankkitakauksen päättymistä.

Sähkön toimittamiseksi veroluokalla II Asiakkaan on annettava Fingridille kirjallinen vakuutus kyseiseen veroluokkaan kuulumisesta. Mikäli Asiakkaan sähkön käyttö jakautuu I ja II veroluokkiin, Asiakkaan tulee lähettää veroluokkaan I kuuluvat mitatut energiamäärät sähkökaupan tiedonvaihdon menettelyohjeissa määritellyllä tavalla. Laskutusta koskevan kuukauden tiedot tulee olla toimitettuna ja hyväksyttävästi vahvistettuna viimeistään laskutusta seuraavan kuukauden kolmantena arkipäivänä.

Mikäli verovelvollisen Asiakkaan, jolla ei ole sähköverkkolupaa tai joka ei ole rekisteröitynyt sähköntuottajaksi, sähköverkon kautta siirretään sähköä verkkoluvalliselle sähkön käyttäjälle, verottoman sähkövaraston pitäjälle tai sähkön tuottajalle, kyseinen sähkön siirto tulee ilmoittaa sähkökaupan tiedonvaihdon menettelyohjeissa määritellyllä tavalla. Laskutusta koskevan kuukauden energiamittareiden tuntikeskitiedot tulee olla toimitettuna ja hyväksyttävästi vahvistettuna viimeistään laskutusta seuraavan kuukauden kolmantena arkipäivänä.

8.3 Arvonlisävero sekä muut välilliset verot ja maksut

Sopimuksessa mainittujen maksujen lisäksi Asiakas maksaa Fingridille kulloinkin voimassa olevan arvonlisäveron sekä Sopimuksen määrittelemään sähkön siirtoon kohdistuvat mahdolliset muut Fingridille määrätyt välilliset verot ja viranomaisten määräämät maksut.

8.4 Laskun oikaiseminen

Mikäli mittalaitteistosta tai muusta syystä todetaan aiheutuneen suurempi mittausvirhe kuin 2 %, virheestä kärsineellä Sopijapuolella on oikeus vaatia kanta-verkkolaskutuksen oikaisua. Oikaisun suuruus määritetään käytettävissä olevien mittautietojen ja tarvittaessa ulkopuolisen asiantuntijan avulla oikaisua vaatineen Sopijapuolen lukuun. Jos oikaisu on aiheellinen, virheestä vastuussa oleva Sopijapuoli vastaa kustannuksista.

Fingrid ja Asiakas sopivat pidemmän aikajakson takautuvasta korjauksesta enintään kolmen (3) vuoden ajalta. Jos mittausvirheen syntymisajankohtaa ei voida luotettavasti määrittää, oikaisua ei tehdä ilman erityistä syytä pidemmältä kuin kuuden (6) kuukauden jaksolta. Oikaisua ei myöskään tehdä, mikäli korvattava määrä on alle sata (100) euroa. Laskutuksen oikaisun lisäksi kumpikaan Sopijapuoli ei ole tämän sopimuksen perusteella velvollinen korvaamaan toiselle mittausvirheen takia syntyneitä korkokustannuksia tai muita kustannuksia.

9 MAKSUEHDOT

9.1 Maksuaika

Asiakas maksaa Sopimuksen mukaiset maksut kuukausittain Fingridin lähettämän laskun mukaisesti. Maksuaika on neljätoista päivää. Eräpäivä merkitään laskuun.

Mikäli laskutus viivästyy Asiakkaasta johtuvasta syystä, maksuaikaa lyhennetään viivästystä vastaavasti. Mikäli laskutus viivästyy Asiakkaasta johtuvasta syystä enemmän kuin neljätoista (14) päivää, Asiakas maksaa ylittävältä ajalta kohdan 9.3 mukaisen viivästyskoron.

9.2 Muistutukset

Asiakas tekee laskua koskevat muistutukset viivytyksettä kirjallisesti. Fingrid tarkistaa laskun ja lähettää Asiakkaalle tarvittavan oikaisulaskun viivytyksettä. Muistutus ei vapauta Asiakasta maksuvelvollisuudesta eräpäivänä, ellei Sopijapuolten kesken ole toisin sovittu.

9.3 Viivästyskorke

Jos Asiakkaan maksusuoritus viivästyy eikä lasku ole oleellisesti virheellinen, Asiakas maksaa Fingridille laskun eräpäivästä suorituksen saapumispäivään laskussa mainittua vuotuista viivästyskorkoa, joka on kulloinkin voimassa olevan korkolain mukainen viivästyskorke.

9.4 Maksuvelvollisuuden laiminlyönti

Jos Asiakkaan maksusuoritus myöhästyy laskun eräpäivästä, Fingrid lähettää asiakkaalle kirjallisen maksumuistutuksen.

Jos Fingrid ei ole saanut maksusuoritusta viikon kuluessa maksumuistutuksesta, Fingridillä on oikeus lähettää Asiakkaalle kirjallinen varoitus sähkönsiirron keskeyttämisestä. Fingridillä on oikeus lähettää asiakkaalle varoitus myös, mikäli asiakas on toistuvasti laiminlyönyt laskujen maksun eräpäivänä.

Kirjallisesta varoituksesta käy ilmi Sopimuksen mukaisen sähkönsiirron keskeyttämisajankohta. Varoitus lähetetään Asiakkaalle vähintään kahta (2) viikkoa ennen Sopimuksen mukaista sähkönsiirron keskeyttämistä.

Fingridillä on oikeus keskeyttää Sopimuksen mukainen sähkönsiirto varoituksessa määriteltynä ajankohtana. Keskeytystä ei kuitenkaan panna täytäntöön, mikäli Fingrid on saanut Asiakkaalta maksusuorituksen viivästyskorkeineen keskeyttämisaikana mennessä ja Asiakas on toimittanut Fingridille vähintään kolmen (3) kuukauden kantaverkkolaskutusta vastaavan kohdassa 8.2 esitetyn vakuuden, pankkitakauksen tai vähintään kolmen (3) kuukauden ennakkomaksun kahden (2) viikon kuluessa varoituksesta. Vakuusmenettelystä luovutaan, mikäli Asiakas on suorittanut maksunsa seuraavan kahdentoista (12) kuukauden aikana ajallaan.

Fingridillä on oikeus käyttää vakuutta Asiakkaalta erääntyneiden saataviensa, kertyneiden viivästyskorkeiden ja kohtuullisten perimiskulujen kattamiseksi. Jos Fingrid käyttää pankkitakuuden tai ennakkomaksun tai osan siitä saataviensa kattamiseksi, Fingridillä on oikeus vaatia Asiakasta täydentämään vakuutta alkuperäistä vastaavan summan määräiseksi, jos sopimussuhde edelleen jatkuu.

. Fingrid ei maksa ennakkomaksulle korkoa tai vastaa pankkitakaukseen liittyvistä kustannuksista.

Fingridillä on lisäksi oikeus vaatia Asiakasta maksamaan laskutuskauden maksut etukäteen ennakkomaksuna, mikäli Asiakkaan maksusuoritukset ovat toistuvasti myöhässä laskun eräpäivästä tai mikäli Asiakkaalla on maksuhäiriömerkintöjä, Asiakas on joutunut yrityssaneeraukseen tai konkurssiin. Tällainen vaatimus voidaan tehdä enintään yhden (1) vuoden pituiselle jaksolle kerrallaan.

10 MAKSUJEN JA EHTOJEN TARKISTUKSET

10.1 Viranomaisten toimenpiteet

Fingridin kustannuksiin välittömästi ja olennaisesti vaikuttavat muutokset, joita ei ole voitu Sopimusta tehtäessä ottaa huomioon ja jotka eivät tule korvatuiksi kohdan 8 perusteella, otetaan huomioon maksuja lisäävänä tai vähentävänä tekijänä vaikutustensa mukaisesti. Tällaisia muutoksia ovat kansallisista tai eurooppalaisista lainsäädännöllisistä tai viranomaisten muista toimenpiteistä johtuvat verot, julkiset maksut ja velvoitteet ja muut edellä mainituista syistä johtuvat muutokset, jotka kohdistuvat tässä Sopimuksessa tarkoitettuun sähkönsiirtoon.

10.2 Epäsuhteen poistaminen

Mikäli Sopijapuolista riippumattomat syyt johtavat Sopimuksen suoritusvelvollisuuksien ilmeiseen epäsuhteeseen, Sopijapuolet neuvottelevat maksujen tai muiden sopimusehtojen tarkistamisesta epäsuhteen poistamiseksi. Tällaisia syitä ovat taloudellisten tai kaupallisten olosuhteiden muutokset, lainsäädännössä tapahtuvat muutokset, viranomaisten toimenpiteet tai muut syyt, joita ei ole voitu ottaa kohtuudella huomioon Sopimusta tehtäessä.

11 VAHINGONKORVAUKSET

11.1 Yleiset edellytykset

Asiakkaan sähkölaitteiston on oltava kohdassa 3 yksilöityjen Fingridin liittymisehtojen mukainen. Asiakas on oikeutettu vahingonkorvaukseen Asiakkaalle Suomessa syntyneistä henkilö- tai esinevahingoista jäljempänä mainituin edellytyksin, mikäli sähkönsiirto ei ole Sopimuksen tai liittymissopimuksen mukaista. Asiakkaan oma vahingonkorvausvastuu on määritelty kohdassa 11.4.

11.2 Vahingonkorvaus Asiakkaalle

Fingrid on vahingonkorvausvastuussa Asiakkaalle Fingridin tai Fingridin alihankkijan lievää suuremmasta tuottamuksesta aiheutuvista esine- tai henkilövahingoista, jos vahinko on aiheutunut Fingridin yleisistä liittymisehdoista poikkeavista jännite- tai taajuusvaihteluista, toistuvista keskeytyksistä, tai yksittäisestä keskeytyksestä, joka johtuu sähkömarkkinalain mukaisen kehittämisvelvollisuuden laiminlyönnistä. Korvausvastuuta ei kuitenkaan synny, mikäli Asiakkaan sähkölaitteisto ei ole liittymissopimuksen mukainen ja tämä on vaikuttanut vahingon aiheutumiseen tai Asiakkaan on muutoin voitu edellyttää varautuvan keskeytyksen tai häiriön aiheuttaman vahingon ennaltaehkäisyyn tai rajoittamiseen suojauslaitteella, ohjeistuksella tai muilla järjestelyillä.

Fingrid ei vastaa esinevahingoista, jotka syntyvät sähköön siirron yksittäisestä keskeytyksestä eikä esinevahingoista, jotka johtuvat muiden omistamien sähköverkkojen aiheuttamista häiriöistä.

Fingrid ei vastaa, mikäli 11.3. kohdassa ei ole muuta määrätty, vahingon seurauksena saamatta jääneestä voitosta, tuotannon menetyksestä, vahingoittuneesta raaka-aineesta, tuotannon uudelleen käynnistämisen kustannuksista, keskeytysten johdosta syntyvistä siirtopalvelun korvaavien järjestelyjen kustannuksista, Asiakkaan asiakkaan laitteistovahingoista, Asiakkaalle tuomituista tai Asiakkaan maksamista vahingonkorvauksista eikä muistakaan edellä kuvatun kaltaisista seurannaisvahingoista.

Fingridin kokonaisvastuu kaikista asiakkaille tapahtumisvuonna sattuneista tämän kohdan perusteella korvattavista vahingoista on yhteensä enintään kaksitoista miljoonaa (12.000.000) euroa kalenterivuotta kohden. Vahinkotapahtumasta voi vaatia korvausta vain kyseisen vuoden osalta. Korvaukset maksetaan kultakin vuodelta seuraavan tammikuun aikana tai heti sen jälkeen, kun korvattavien vahinkojen vuotuinen kokonaisuus on selvinnyt. Mikäli vahingonkorvausten vuotuinen kokonaisuus ylittää kaksitoista miljoonaa (12.000.000) euroa, kaikkia korvauksia pienennetään korvausten määrän suhteessa alaspäin.

11.3 Vahingonkorvaus Asiakkaan asiakkaalle

Fingrid suorittaa Asiakkaalle kohdan 11.2 mukaisen vahinkotapahtuman yhteydessä Asiakkaan asiakkaalleen korvaamat vahingot, jos Asiakkaan korvausvelvollisuus perustuu pakottavaan lainsäädäntöön. Jos Asiakkaan asiakas on jakeluverkkoon liittynyt sähkönkäyttäjänä, sovelletaan kohdan 11.2 mukaisen vahinkotapahtuman yhteydessä vahinkojen korvausperusteena Energiateollisuus ry:n laatimia Sopimuksen tekohetkellä voimassaolevia verkkopalveluehtoja. Suurjännitteiseen jakeluverkkoon liittyneen Asiakkaan asiakkaalle ei korvata välillisiä vahinkoja. Fingridin korvausvelvoite ei koske sähkökatkosten vakiokorvauksia.

Tämän kohdan nojalla suoritettavan korvauksen edellytyksenä on, että korvattavan vahingon määrä Asiakasta ja vahinkotapahtumaa kohti on yli tuhat (1.000) euroa ja että Asiakas on ilmoittanut viipymättä ja kirjallisesti Fingridille vahingon syntymisestä sekä sopinut ennen suoritusta korvauksen perusteesta ja määrästä Fingridin kanssa. Korvausvastuuta ei kuitenkaan synny, mikäli Asiakkaan tai Asiakkaan asiakkaan on voitu edellyttää varautuvan keskeytyksen tai häiriön aiheuttaman vahingon ennaltaehkäisyyn tai rajoittamiseen suojauslaitteella, ohjeistuksella tai muilla järjestelyillä.

Jos tässä kohdassa tarkoitettu vahinko on aiheutunut sellaiselle sähköön käyttäjälle, jonka sähköön siirrosta huolehtii muu kuin kantaverkkoon suoraan liittynyt Fingridin Asiakas, noudatetaan soveltuvin osin tässä kohdassa edellä mainittuja periaatteita.

Fingridin kokonaisvastuu kaikista asiakkaille tapahtumisvuonna sattuneista tämän kohdan perusteella korvattavista vahingoista on yhteensä enintään kaksi miljoonaa (2.000.000) euroa kalenterivuotta kohden. Vahinkotapahtumasta voi vaatia korvausta vain kyseisen vuoden osalta. Korvaukset maksetaan kultakin vuodelta seuraavan tammikuun aikana tai heti sen jälkeen, kun tämän kohdan perusteella korvattavien vahinkojen vuotuinen kokonaismäärä on selvinnyt. Mikäli vahingonkorvausten vuotuinen kokonaismäärä ylittää kaksi miljoonaa (2.000.000) euroa, kaikkia korvauksia pienennetään korvausten määrän suhteessa alaspäin. Korvaukset Asiakkaan asiakkaalle selvittää ja maksaa Asiakas.

11.4 Asiakkaan vahingonkorvausvelvollisuus

Asiakas vastaa Fingridille Asiakkaan tai Asiakkaan alihankkijan lievää suuremmasta tuottamuksesta aiheuttamista esine- tai henkilövahingoista, jos vahinko on aiheutunut Fingridin suosituksista ylittävistä jännite- ja taajuusvaihteluista. Korvausvastuuta ei kuitenkaan synny, mikäli Fingridin on voitu edellyttää varautuvan keskeytyksen tai häiriön aiheuttaman vahingon ennaltaehkäisyyn tai rajoittamiseen suojauslaitteella, ohjeistuksella tai muilla järjestelyillä.

Asiakas ei vastaa vahingoista, jotka syntyvät sähkönsiirron keskeytymisestä. Asiakas ei vastaa vahingon seurauksena saamatta jääneestä voitosta, tuotannon menetyksestä, vahingoittuneesta raaka-aineesta, tuotannon uudelleen käynnistämisen kustannuksista, keskeytysten johdosta syntyvistä siirtopalvelun korvaavien järjestelyjen kustannuksista, Fingridin Asiakkaan laitteistovahingoista, Fingridille tuomituista tai Fingridin maksamista vahingonkorvauksista eikä muistakaan edellä kuvatun kaltaisista seurannaisvahingoista.

Asiakkaan kokonaisvastuu tämän kohdan perusteella korvattavista vahingoista on enintään viisisataatuhatta (500.000) euroa kalenterivuotta kohden.

11.5 Muu vastuu

Fingrid ei vastaa muista kuin kohdissa 11.2 ja 11.3 tarkoitetuista vahingoista. Asiakas ei vastaa muista kuin kohdassa 11.4 tarkoitetuista vahingoista.

12 YLIVOIMAINEN ESTE

Fingridillä on oikeus ylivoimaisen esteen (force majeure) sattuessa rajoittaa Asiakkaan sähkönsiirtoa tai keskeyttää se kokonaan.

Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan sellainen tapahtuma, jota Fingrid ei ole voinut estää kohtuullista huolellisuutta noudattaen ja joka tekee Fingridin Sopimuksen mukaisen sähkönsiirron mahdottomaksi tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai tekee sen taloudellisesti tai muuten kohtuuttomaksi.

Ylivoimaisia esteitä ovat sota, sisäiset levottomuudet, sabotaasi, räjähdys, tulipalo, poikkeuksellinen ja ennalta-arvaamaton sääolosuhde, yleinen liikenteen keskeytyminen, lakko tai avainryhmän työnseisaus, työnantajajärjestön määräämä työsulku, viranomaisten toimenpide, tuotantokapasiteetin riittämättömyys tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen syy. Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan myös edellä mainituista syistä johtuva voimantuotannon keskeytyminen sekä sellainen voimantuotanto- tai siirtojärjestelmän vaurioituminen, johon eurooppalaisissa sähköjärjestelmissä yleisesti sovellettavilla periaatteilla tai lainsäädännön tai viranomaisen vaatimuksilla ei ole voitu varautua.

Ylivoimaisen esteen ilmaantumisesta samoin kuin sen poistumisesta Fingrid ilmoittaa viivytyksettä Asiakkaalle.